

Zigmas ZINKEVIČIUS
Lietuvių kalbos institutas

DĖL ASMENVARDŽIO *Výtautas*

Tai dvikamienis asmenvardis, kurio pirmasis dėmuo Vy- turimas dar asmenvardžiuose: *Vý-baras, Vý-gailas, Vý-gantas, Vý-gaudas, Vý-gintas, Vý-girdas, Vý-kantas, Vý-kintas, Vý-liaudas, Vý-mantas, Vý-taras, Vý-tartas, Vý-vainas, Vý-žintas* ir kituose. Dėmuo Vy- greičiausiai yra baltų veldinys, plg. prūsų *Wy-gail, Wi-gel, Wy-sinse, Wi-tar* (Reinhold Trautmann, *Die altpreußischen Personennamen*, 1925, 156). Gali būti giminiškas paveldėtam dėmeniui *Vai-* (*Vai-butas, Vai-daugas, Vai-noras...*), galbūt ir *Vei-* (*Veĩ-linas, Veĩ-manas...*), *Vi-* (*Vi-garas, Vi-keras...*), su kitu balsių kaitos laipsniu. Pirmykštė reikšmė išblukusi. Kad būtų vėlyvas pačių lietuvių darinys iš *Vyd-* (**Výd-tautas : iš-výsti, iš-výdo*), kaip neretai tvirtinama, mažai tikėtina.

Antrasis dėmuo *-taut(as)* yra labai produktyvus. Jį turi daugiau negu šimtas dvikamienių (eina abiem dėmenimis: *Taũt-gailas, Taũt-ginas...* ir *Bý-tautas, Eĩ-tautas...*) ir apie 20 *Taut-* šaknį turinčių vienakamienių asmenvardžių (*Taũčius, Tautėnas, Taučiūnas...*). Siejamas su *tautà*. Turėjo prūsai, pvz., *Tawte-gal, Thawte-wille...* ir *Kers-taut, Man-tawte...*, todėl irgi gali būti senas veldinys.